

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на пів рік . . . . . 20 кор.
 на рік . . . . . 40 кор.
 на чверть року . . . . . 5 кор.
 в місяць . . . . . 170 кор.

За границею:

на пів рік . . . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на рік . . . . . 32 рублів
 або 72 франків
 Подвійне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не свавієм милости і віра не возьмем,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових неспівів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь і руских свят
 о 5¹/₂ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під
 ч. І. на Дамбровоного (Хорун-
 щин). Експедиція місцева
 в Агенції Соколовского в
 пасажі Гасмала.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє.—
 Редакція неопечатанія
 вільні від порта.— Оголо-
 шеня звичайні приймають
 ся по півні 20 с. від стрі-
 чки, а в «Надсїлім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Розпад угорської коаліції.

(X) Горстка бутних малярских вельмож-олігархів, що з Кошутівцями утворили т. зв. коаліцію, починає робити сумні досвіди, а перед світом показує ся, що змаганя сеї коаліції зовсім не були виявою волі народів Угорщини. Розв'язане угорського сойму і вхід війська до парламенту прийнято в цілім краю з незвичайно зимною кровю, а навіть поривистий в таких пригодах Будапешт був зовсім спокійний. Окрім того комітати один за другим починають занехувати опір проти правительства, видають єму вплачені податки і ставлять добровільно новобранців.

Але побіч тих прояв виступає ще й инша неміч коаліції посеред неї самої. Єдність, склеєна з великим трудом, якою коаліція намагала ся перед світом показати свою силу, починає розпадатися. Перший покинув коаліцію бар. Банфі, котрий доси був одним з головних її стовпів. Вправді він так часто перекидався з одного табору до другого, що його виступ не в нічим незвичайним. Ще перед самим розв'язанєм сойму оповістив Банфі пропамятне письмо, зовсім суперечне із змаганями коаліції, в котрім він понехує військові домаганя коаліції і згоджує ся з економічним положенєм витореним торговими договорами і заявляє охоту, на тих основах обняти кер-

му міністерства. Відтак оповістив отверте письмо до своїх виборців, котрим остро осуджує дотеперішню політику коаліції, домагає ся в інтересі краю залишеня державно-правного спору і висловлює що до прав Корони в військових справах і що до торгових договорів такі самі погляди, як в згаданім в горі пропамятнім письмі, значить, щоби справу окремішньої цлової області відпочити аж до вигасненя торгових договорів.

Сі два письма Банфіого викликали між коаліцією страшне зачудованє, так що дальше коаліція не могла з ним держати а він задалегід, поки ще коаліція з ним розправила ся, наживав її пятами. Вправді не така се велика число втрата для коаліції, позаяк т. зв. «нове сторонництво» Банфіого числить всего 13 членів і дехто з тих перебіжить до независимців, та й моральна поміч Банфіого була невелика для коаліції, бо він не міг ніколи поладити з Кошутом. Одначе в хвилі, коли коаліція виступила з маніфестом «до народу» і без охорони ненарушимости польської має вести тяжку боротьбу з правительством і Коронаю, втрата такого проворного члена як Банфі вельми важка в тій іменно хвилі.

Несподівана победа, яку угорська опозиція віднесла в останних виборах минулого року і підорвала зовсім становище лібералів, спричинила громадний

перехід з різних таборів до коаліції, так що майже всі послы угорські, з винятком здештованих виборами лібералів, опинили ся в таборі коаліції. Виступ Банфіого з коаліції є знов вістуном її розпаду, бо за ним пішов зараз визначний член коаліції Етвеш, а приклади потягнуть за собою також инших послів, бо такі події звичайно заразливі.

Виступ Банфіого є особливо задля того знаменний, позаяк його програма зовсім схожа із становищем Корони, якого коаліція не хотіла признати і задля того довела до розриву. Корона була все готова на основі домагань комітету девятки поробити уступки що до військових справ, а що до економічних відносин довести до порозуміння з Австрією. Не можна одначе мимо того сподівати ся, щоби Банфі міг довести до полагоди угорське пересиленє, позаяк він нераз уже сам із собою ставав в різкій суперечности, отже й подишенє коаліційного табору не поправить імовірно його становища. І справді Корона признала його програму можливою, одначе не має охоти єму віддати в руки керму правительства. Він же був перший, котрий після вибуху обструкції в Угорщині, правив без бюджету ухваленого соймом, а відтак опинивши ся в таборі коаліції, виступив з обжалованєм міністерства о нарушенє конституції. Не можна отже дивувати ся, що Корона не

Критичні замітки.

(Дальше).

Переходячи до оцінки повісти д. Маковей — казав критик дальше—мусимо спершу поставити питанє про вимоги, яким має вдоволити історична повість, а відтак вже розглянути, чи і в якій мірі та повість відповідає тим вимогам. Беручи справу з найширшого становища, можна сказати, що попри вимоги, які ставить ся до літературних творів взагалі, шукаємо в історичній повісти вірного образу життя даного суспільства або одної верстви піддану хвилю, відтвореня їхнього світогляду, політичних відносин, освіти, звичаїв — коротко кажучи, має історична повість подати нам вірну характеристику часу і області. Се й головна conditio sine qua non історичної повісти. Події, довкола котрих обертає ся акція повісти, дієві особи і самаж акція можуть бути видумані і не мати ніякої історично-фактичної основи. Таке бачимо прим. в пові-

стях Еберса, деяких романах Вальтера Скота, Дана і ин. У других знова акція, особи а навіть деталі відтворені більше або менше вірно на основі історичних жерел, через що повість дуже наближує ся до наукової історичної монографії.

До повістий сего послідного рода треба причислити й «Ярошенка». Тут крім самої фабули (забранє Ярошенків в полон і деякі їхні пригоди) і крім особи героя Микули і його родини всі деталі і майже всі особи зовсім історичні. Напад польської чати на Серет, газдованє опришків Бернавского над Прутом, завзята геройська борба козаків з Турками при устю річки Рудавця до Прута, поїзд Конашевича у степи за Бородавкою і його стріча з Турками, всі в повісти описані атаки Турків на табор під Хотином і нічні вилазки козаків, бунт чурів і челяди в польським таборі... все то справдішні історичні події, потверджені жерелами. Так само особи як Бернавский, Бородавка, Дорошенко, Петро Могила, Любомирский, Журавинський, Яков Собіський, Молодецкий, Лі-

щинський, Пац, Шемберк, Вевеллі, Кантимір, Томша не лише справжні історичні діячі, але й відіграли під Хотином ті самі ролі в дійсности, які їм автор визначив у повісти. Підчеркуємо все те, щоби виразно зазначити, що д. Маковей незвичайно совісно вихиснував всі історичні жерела до сеї справи і що з ірично фактичного боку його повість справді бездоганна. Колиж у двох справах, які про «Ярошенка» доси появили ся, підносять заміти й против сего боку повісти, то вони зраджують незнанє річи не у д. Маковей, а у его критиків. Д. Кр. в «Літературно-Науковім Вістнику» за січень 1906, замічує, що «непотрібно перехресчує автор Кароля Хоткевича на Яна» — хоча з кожного підручника польської історії міг би рецензент перекопати ся, що Хоткевич звав ся Ян Кароль. Так само промахнув ся д. Макарушка («Діло» з 13/1 1906), коли вважає полченє Сагайдачного з Дорошенком за історичний «промах». Бож полковник Михайло Дорошенко, котрий справді був під Хотином а пі-

може покладати ся з довірем на таких політиків.

Що розпад, який почав ся в коаліції, буде дальше впливати на розклад опорних живел в Угорщині, показує і найновіша вість про нове сторонництво, яке творить ся в Угорщині. Приготовний комітет сего діла постановив утворити «сторонництво угорських купців, промисловців і хліборобів», котре мало би довести до полагоди спору з Кораною, а се сторонництво приймає до своєї програми загальне і тайне право виборче, щоби й пригнобленим робітникам подати пільгу.

Новий поділ Польщі.

Під таким сензаційним титулом вшепольский орган, *Słowo polskie*, замістив вістку, немов то походячу з Парижа на довірочній дорозі, що російське і німецьке правительство пересправляє тепер о новий поділ Королівства, яким Німці, за грошевим винагородженем, загорнули би край аж по Вислу і Нарву. Всепольский орган, звісний зі своїх політичних інтриг «на власнім дроті» з донесень про вѣщи, які ніколи не відбули ся, про різню Жидів та Поляків, повстала в буйній уяві редакції, про пожари по дворах — хиба в печах, про сьвячені ножі, якими хліб краєть ся ітд. ітд. — заінтригував чимало всю галицько-польську пресу тою своєю найновішою бомбою.

І хотай вся польска преса виступила против того баламудства *Słow-a polsk-ogo*, яке сѣ тільки зденероване і несупокій між польською суспільністю, то все таки їй самій пішли мурашки поза шкіру. Бо се був би справді макхіавельський плян, який на любу польську мрію воскресеня самостійної Польщі поклав би незрушаний хрест смерти. Супротив сего можуть они потішити ся хиба тим, що такий страшний плян міг виплодити ся, хиба в мозку вшепольского шовініста, бо як каже німецька пословиця: *wie der Schelm ist, so denkt er.*

Перша гадка — твердить *Słowo polskie* — повстала в часі стрічи Вітго з цїсарем Вільгельмом в поворотній подорожі російського прем'єра з Америки. Тепер агентом в сій справі є межі іншими Мендельзон. З причини сих укладів не оголошено виборів до думи в Королівстві польським.

Правительство побоюючись опінії в Росії та в славянських краях старає ся викликати заколот і революцію в Королівстві, щоби виказати, що всякий лад в сїм краю є неможливий і що тільки умова з Німеччиною увільнить Росію від непримиримого внутрішнього ворога і запевнить їй спокій на західній границі на довгі літа. З сїєї причини правительство переслідує головню націоналістів, як противників революції (?).

«Що до соціялістичних партій, — каже дальше париский інформатор — правительство в доведеню до вибуху числить на глупоту П. П. С. (польської партії соціялістичної, а на сьвідому участь бунду і соціяльної демокрації. В сей спосіб можна вяснити, чому російське правительство не кінчить з бандитизмом в краю, з яким пруске або австрійське правительство скінчило би без воєнного стану в протягу кількох днів. Вільні страйки, які з волею правительства вибухнуть на весну, будуть давити тільки позірно і відповідні інструкції вислано вже до губернаторів».

Поминаємо дальші редакційні вже виводи *Słow-a polsk-ogo* на сю тему, бо і з наведеного видко, що ся париска кореспонденция аж надто зраджує своє львівське походженє з всіма неконсеквенціями, партійною заскоружлостію і наївними комбінаціями вшепольської політики.

Вибори до державної думи в Росії.

Вибори до думи мають розпочати ся вже від 5/18. марця і вже слідно по-

декуди передвиборчий рух та без великого одушевленя. Як звісно, указом з 26. лютого скликав цар державну думу на день 10. мая с. р. Хотай загально се скликанє зробило добре вражінє в Росії, то мимо сего багато партій усуває ся від уділу, а соціялісти поборюють єї навіть чинно, як се доказують напади на урядові льокалі задля нищеня виборчих лист. Виборчі листи мусить правительство стеречи в безпечних місцях окремими вартами, наче яких скарбів перед напасниками.

Причиною того опірного становиска против думи є, що дума державна не має ніякого виразного характеру політичного; она єсть чимсь посередним межі самодержавним царем а заневоленим народом. Тай російські вибори се лиха і на російський лад перероблена копія австрійських виборів курияльної системи, котра пережила ся і в Австрії дожидає реформи.

Після законів виборчих з дня 6. серпня і 11. вересня м. р. мають вибори в Росії до думи державної відбувати ся в слїдуючий спосіб: На поодиноких зборах правиборців будуть вибирати ся виборці для загальних зборів виборців з цілої губернії. Аж на тих зборах виборців мають вибирати ся з них після поодиноких курий послі до думи державної. А тих курий єсть чотири: 1) курия селянська; 2) курия властителів більших посіlostий; 3) курия міст і 4) курия робітників фабричних.

До селянської курії вибирає кожда сільска громада двох правиборців і они вибирають з поміж себе одного посла до думи державної, заким ще на загальних зборах правиборців з поодиноких курий цілої губернії відбувають ся вибори. Аж по тім мають відбувати ся загальні збори губернаторських виборців, зі всіх курий, щоби вибрати на них припадаюче на кожду губернію число послів, котре як до губернії буває 3 до 13.

Курия властителів більшої посіlosti складає ся з правиборців, вибраних властителями з цілого повіта. Курия вис-

звійший гетман Петро Дорошенко — се дві ріжні особи. Сагайдачного з Дорошенком (Михайлом) лучить також звісна народна пісня про «необачного» гетмана, «що проміняв жінку за гютюн і люльку» — пісня, котра як доказує Каманін (Очерк гетм. Петра Сагайдачного, Київ 1901.) відносить ся саме до хотинського походу.

Також культурно-історичний бік заступлений в повісті доволі добре. Маємо тут кілька начерків, що вдатно малюють нам житє на молдавско-польським пограничю з початком XVII. в., подають нам мініятурний образ сегочасних політичних, суспільних а також й економічних відносин, вірну характеристику тодішнього ладу чи радше безладя. Сюди належить перш за все живий і дуже вдатний образ ярмарки в Сереті з цілою єї нестротою і горячкостію, викликаною душним настроєм перед війною. Сюди приїзять не лише купці з далеких сторін, але й люди цікаві на новини та політичні агенти (Дзерон), щоби приєднати сторонників. Антитезу до нервозного руху на торговлиці становить ідилічна обста-

новка міщанського хозяйского обістя Яропенків в Сереті. Оба образці се тло, на яким розвивають ся дальші події у перших розділах повісти.

З перенесенєм акції під Хотин змінє ся й культурно-історичний підклад. Автор опроваджує нас по польським та козацьким таборі і намічує військовий устрій і воєнне житє в обох таборах. Яснійше і живійше змальовані відносини в польським війску: брак карности серед чурів і челяди, брак воєнного запалу серед шляхти, що всілякими способами старає ся вихопити ся з табору і вживає всіляких хитрощів до угечі, газдованя ріжних промисловців (Вірмен і Молдован), що водять цілу торговлицю в обозі, шукаючи легкої наживи. Коротка але плястична сцена бунту чурів (ст. 181—184) характеризує як не мож ліпше ті відносини. Далеко слабше виходить образ козацького табору, хотя козаки в оповіданю д. Маковєя грають головнійшу ролю чим Поляки. Така з воєнно-технічного боку інтересна справа, як будова і устрій козацьких окопів і укріплень поминаєть ся в повісти мовчки,

з висемкою хиба одной згадки про т. зв. «печі». Тай саме обозне житє у козаків представляє ся читачеві в дуже неясних і блідих зарисах. Поденуди наводить автор читача до зовсім ложних заключень про деякі деталі, прим. про організацію обозної сторожі у козаків. Микула, не козак а зовсім чужий, захожий чоловік, мандрує собі безпечно з польского табору у козацький, раз навіть утікає до Турків, відтак вертає знова назад до козаків, а ніхто тим не журить ся, ніхто єму не перепинює, не домагає ся пояснень. У воєнний час а до сего перед лицем неприятеля можливість такого волокитства зовсім виключена, вже хочби ізза конечної осторожности перед шпіонами,

Турецкого табору доторкає ся автор мимоходом, зупиняючи ся довше лише при описі ясиру; тут подає нам картину бодай чи не найкрасшю і найбільше релефну зі всіх побутових малюнків в повісти.

(Конець буде).

лає тих правиборців на загальні збори губернські і они по сконстатованю цензу виборчого, який буває від 150 до 600 десятин, вибирають послів.

Курия міст має два відділи. Більшу курию творять правиборці вибрані помешаними містами а меншу правиборці головних і губернських міст. Властителі недвижимої або промислової підприємці, особи, що платять державний податок і ґрунтовий, особи, що через рік платять податок від помешкань або мають власне помешкане, і наконець всі, що стоять в службі державній, міській і земській мають право вибору; они вибирають з посеред себе правиборців до міської курии в числі 1 до 12.

Курия робітничая складає ся із заступників робучого народу. Виборцями до тої курии суть всі робітники гірничі і фабричні, скоро підприємство держить більше як 50 робітників. Робітники поодиноких підприємств промислових іменують насамперед з посеред себе послів і то одного посла на 500 до 1000 робітників. Аж тоті послі вибирають з поміж себе правиборців до міської курии або просто до загальних губернських зборів виборчих, котрі вибирають послів до думи державної.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Евдокія м.; римо-кат.: Матильда. — В четвер: руско-кат.: Теодота сьвм.; римо-кат.: Льонґіна.

— **Репертоар „Руского народного Театру“ у Львові.** (Сала „Jad Charuzim“ — ул. Бернштайна).

Ві второк дня 13. с. м. «Наталка Полтавка» українська оперета в 3 діях, Івана Котляревського.

В четвер дня 15. с. м. «Суета» комедия а 4 діях Карпенка-Карого. Виступ п. Заньковецької.

В суботу дня 17. с. м. «Міщани» сцени жатя в 3 діях, М. Горького.

В неділю дня 18. с. м. „Хазяїн“ комедия в 4 діях, Карпенка-Карого.

Початок представлень о 7. год. вечер.

Абнамент: першорядний на 6 вистав 15 К, другорядний на 6 вистав 10 К.

— **На будову руского театру у Львові** зложено в лютім с. р. 2.300.29 К. Загалом зложено доси на ту ціль 173.642.75 К.

— **3 „Дністра“.** Надзираюча рада Товариства взаємних обезпечень і взаємного кредиту «Дністер» відбула дня 8 с. м. звичайне квартальне засіданє при участі 16 членів під проводом президента, старшого радника п. Гр. Кузьми і в присутности правительственного комісаря радника двора п. Гута.

Дирекция предложила звіт Товариства обезпечень за XIII адм. рік (1905); в тім році видано 190.632 поліс на 185.522.611 К обезпеченої вартости і 1.827.998 К премії, о 22.127 поліс і о 256.126 К премії більше як в році 1904; всіх будинків обезпечених є 442.246 в 3788 громадах, — з того найбільше будинків селянських; церков обезпечених 2573, приходств 1574. Реасекуровано 90.765.089 К обезпеченої вартости за 883.537 К премії, — остало на власний рахунок 94.757.522 К вартости і 944.460 К 86 с премії. Пожарів було 902 в 662 громадах, котрі споводували 2065 шкід; виплачені відшкодованя з коштами ліквідаційними вносили 1.134.237 К. З того по потрученю реасекурації остало на власний рахунок 541.198 К, між тим уділено в дорож ласки 36 відшкодовань в квоті 12.331 К. Фонди Тов-а побільшили ся о 188.664 К на суму 1.372.538 К і вносять: фонд резервовий 740.322 К, резерва премії 415.563 К, резерва спеці-

альна 4.552 К, фонд спеціальний на звороти 18.215 К. Закуплені реальности разом з коштами будови нових домів коштували до кінця 1905 р. разом 447.104 К. — Видатки на заряд і провізія агентів вносили в році 380.716 К, сторожам огневим уділено 6.019 К; надвизки позістало з кінцем року 99.796.90 К.

В Товаристві взаємного кредиту „Дністер“ за X рік адм. (1905), вносив оборот касовий 5.866.238 К, капітал оборотовий 2.429.451 К, всіх членів в Товаристві кредитовім є 3844, котрі декларували 4238 уділів в сумі 211.400 К, — з того виплатили 172.127 К; вкладок ощадности вложено в році 933.938 К, відобрано 644.684 К, — остає 1957 книжок в сумі 2.072.928 К. Позичок уділено в тім році 958 на суму 1.011.460 К; є всіх позичок 3273 в сумі 2.042.615 корон — з того 2880 позичок в сумі 1.796.599 К є інтабульованих на першій місци в способ популярний; довжники сплачують свої позички дуже правильно; залягало 193 довжників з ратами 14.006 К, (менше як 1% всіх позичок, в тім 5 рат з р. 1904, а всі прочі з р. 1905). Кошти адміністрації були 36.457 К. Чистого зиску остало 17.644 К.

По вислуханю звіту комісії ревізійної, котра 3 рази в році шконтрувала касу і масток Тов-а, і звіту з ревізії доконаної в Тов. кредитовім через краєвий Союз ревізійний, — приняла Надзираюча рада оба звіти Дирекції, і ухвалила предложити загальним зборам отсі внески що до розділу надвизки: 1) з надвизки 99.796 К 90 с в Тов. обезпечень призначити 19.959 К 40 с до фонду резервового, а решту 79.837 К 50 с на звороти для членів; 2) з зиску в Товаристві кредитовім „Дністер“ призначити 3530 К до фонду резервового, 8232 К на дивіденди для членів (по 6%), 4000 К ужити на публичні ціли, решту 1853 К перенести на рахунок слідуячого року.

Опісля занимала ся Рада справами персоналу, предложеними комісією Ради і президента, і по переведеній дискусії ухвалила одноголосно, що супротив закидів і нападів в деяких львівських часописях узнає поступованє директора управлюячого д-ра Ярослава Кулачковского вповні оправданим і заявила ему своє найповніше довірє і подяку за єго діяльність для добра Товариства. Наконець положила Рада кілька справ адміністраційних і ухвалила скликати загальні збори Тов-а на день 15. мая 1906.

— **Вістки з закордонної України.** В Петербурзі відбув ся дня 11. с. м. (26. ст. ст. лютого) український концерт в честь Т. Шевченка. Участь в концерті брали артисти укр. театру п-ї Квітки. (За „Стран ою“). — В Харкові буде виходити щоденна українська часопись „Слобожанщина“ під редакцією адв. Миколи Міхвожанского. — В Катеринославі вийшло дня 8. с. м. перше число укр. тижневника „Запоріжжє“. Газета має виходити що тижня, а підчас виборів до державної думи чотири рази на тиждень. Редактором є проф. Дмитро Еварницький, видавцем інженер-технолог Володимир Хренніков. В першій числі надруковано отсі статі: Розрита могила, вірші Тараса Шевченка. Наші завдання. Як вільних українських козаків зроблено кріпаками. Справа Юрія Мазуренка. Що чути про вибори до думи. Чи брати участь у виборах. Хроніка сучасного життя. — Перше число мала сконфіскувати цензура.

— **Святкованє памяти Т. Шевченка.** Українські часописи в російській Україні могли сего року перший раз помянути рідним словом великого нашого генія. Перед нами лежать дві київські українські часописи з 26. ст. ст. лютого, памятного дня смерти Тараса: дневник „Громадська Думка“ і тижневник „Шершень“. Обі часописи посвячені сьвятови 45. роковин смерти Тараса. „Гром. Думка“ крім 3 портретових знімок Шевченка з різних діб єго життя і Шевченкової могили, помістила ряд статей про жите і значіне великого Кобзаря. По вступній статі йдуть отсі: „Просьвітний памятник Тарасови Шевченкови“ М. Левицького; „Орел України“ Л. Пахаревского; „Шевченкові роковини“ Б. Г.; „Т. Г. Шевчен-

ко“ Івана Рупки; в фейлетоні: „Вінок Тарасови Шевченку в день 26. лютого“ вірша В. Сивенького; „Национальність в Шевченкових творах“ В. Доманицького. Попри єї статі поміщено інші інформаційного змісту, бо часопись вийшла в побільшенім обемі. — Величаво представляє ся ювілейне число сатирично-гумористичного „Шершеня“, посвячене в цілости роковинам смерти Шевченка. Всі статі держані в поважнім тоні, а між поезіями дві стратовані поезії Тараса. Чотири хромолітографічні ілюстрації є прямо знамениті. Перша з них заголовкова представляє погрудє Шевченка, друга задуману статі „Шевченка на чужині“ в сидячій поставі. Прочі дві алегоричні картини: на одній дівчина припаши до вікна сільської хати вказує хатним на далеко сияючу могилу Шевченка на тлі промінїв сходячого сонця на степу; послідна картина алегорична представляє дух Тараса, до якого летять нечислимі вінці і китиці цвітів з написами «слава! слава!». Оглядаючи ті прояви одушевленя закордонних Українців, з яким вони вихиснують свободу рідного слова в печати, віримо, що такі борці двигнуть скоро і освідомлять 30-мільоновий український народ, який живе в межах російского царства.

— **Пожарний „Сокол“** в Куровичах, перемишлянського повіта, засновано на статуті львівського „Сокола“. Намісництво вже завердило статут.

— **Кроваве віче в Самборі.** Кур. Ів. доносить з Самбора: Вчєра відбули ся ту збори скликані соціялістами в справі виборчої реформи. По рефераті п. Гавзнєра і відповіді якогось вшехпольского молодця, почали спроваджені вшехпольяками мужики (мазури) бити ся. Коли правительственный комісар розвязав збори, мужики почали бити соціялістів колами, кількох хлопців з галерії метало полінами на мужиків, а соціялісти бомбардували вічеву салю в надвору каміннями. Потекла кров Кільканаїцятьох ранених мужиків заосмотрено в аптиці, а трєх соціялістів відставлено до шпитали.

— **3 судової салі.** Нині відбула ся розправа проти акад. Цапьяка, котрий мав допустити ся злочину публичного насильства підчас походу по вічу в честь Хмельницького у Львові. По переведеній розправі трибунал засудив обжалованого лише за переступок збіговища на 50 К гривви згл. на 5 днів арешту.

— **Друкарський страйк** Помічникний персонал машиновий в львівських друкарнях до нині не повернув до праці, бо властителі друкарень не хочуть підписати сталого цїнника праці. В тій справі мають нині вечером відбути ся збори складачів, на яких западе ухвала, чи мають поверти загальним друкарським страйком жаданя страйкуючих помічників Ухвала загального друкарского страйку переходить, коли за страйком заявлять ся три четвертини всіх присутних. Вислід зборів годі передвидіти, бо між складачами погляди що до страйку поділені. Если би завтра вбух друкарський страйк, то наша часопись, так як і інші, не вийде.

— **Обманець.** Прокуратория зарядила карне слідство проти якогось Віндіша в Кракові, котрий аносував ся в часописях яко фірма „Windisch-Waagenhaus in Krakau“ і жертвував за 1 злр. 80 кр. 100 дорогоцінних предметів, як позолочувані годинник з ланцушком, перстєнь, брошку, кольчики, спинки і т. п. а в додатку давав 36 сталєвих пер. Найвих не купити — тож найшло ся много таких, що спровадили собі ті позолочувані річи, а при посліплаті платили не 1.80 злр., але 2.45 злр., хоч прислані їм річи були варті пів корони. На доноси обманених краківска поліция винайшла той Waagenhaus в домі Жиди-халатовця і арештувала Жиди. При слідстві Віндіш заявив, що за 1.80 злр. не може прецінь вислати дїнних річий, а що є дураки, котрі дають снімати ся на блягу, сему він не винєв. Сі оправданя Віндіша поліції не пересвідчили, і обманець попав в руки прокуратории. Тепер прокуратория зберає адреси обманених.

— **Дрібні вісти.** В бразилійській Парані почали між ємігрантами Русинами і Поляками

поселювати ся Жиди, котрі покидають жидівські колонії в Аргентині, бо там нема „гоїв“. — Матуристи бережанської гімназії з 1886. р. мають устроїти сего року товариський зїзд при нагоді ювілею бережанської гімназії дня 7. червня. Зголошеня належить вислати на руки о. Зенона Куриловича, катехита в Коломиї. — В повітовім судї в Лопатині засуджено Олексу Сагана і Ілька та Івана Таланчуків з Туря на три тижні арешту; першого за те, що президував на довірочних зборах, а прочих двох за те, що відступили хату на збори. Микиту Жуковского засудив брідський староста на добу арешту за те, що на своїй хаті прибив відозву про виборчу реформу. — Будова нового зеліничного двірця в Станиславові буде коштувати поверх 600.000 К і пічне ся сего року. Половину робіт роздано вже в дорозі оферт.

Телеграми

з дня 13. марца 1906.

Кранів. На вчерашнім вічу польських академиків в Кракові ухвалено резолюцію, якою признає ся рускій академ. молодїжі єї змаганя до окремого руского університету у Львові, а запротестовано проти утравкізації дотеперішнього львівського університету.

Відень. N. fr. Presse доносить з Петербурга, що звісного попа Ганона арештовано.

Любляна. Вчора відбуло ся ту віче женщин, які належать до християнсько-супільного сторонництва. По рефератї пос. Шустершица односторонно ухвалено резолюцію проти наміреної реформи супружного закона.

Париж. Міска рада вибрала Шотарда (радикала) 42 голосами на 76 голосуючих президентом міста.

Білгород. Король поручив президентови скупщини, ген. Груїчови, утворити новий кабінет. До нового кабінету вийдуть переважно міністри з кабінету Стояновича.

Лев Лопатинський.

Четверта заповідь.

(Ілько Пашак)

драма в 5 дійх з гуцульського життя, нагороджена на конкурсі Тов. ім. Котляревського.

(Дальше).

ЯВА 6.

ІЛЬКО, потім ГАФІЯ.

ІЛЬКО

(сам).

Аг! (тримає фляшчину в затисненім кулаку). Маю, маю! Тепер я сильний, як грім, лютий як диявол! Як я схочу — так стане ся. (Хвилю надумує ся, потім іде до дверей хати і рівночасно кличе). Мамо, вийдіть сюди!

ГАФІЯ.

А чого ти? Варвара вже пішла?

ІЛЬКО.

Лихий єї знає, чи вона і була тут. Я так задумав ся, що і сьвіта Божого не бачу.

ГАФІЯ.

Не сумуй так, синку, бо з того ліпше не буде.

ІЛЬКО.

Ні, я вже придумав, як біді кінець зробити. Най старий зі мною розділить ся. (Гафїя дуже здивувала ся — мала павза). Маю я по смерті забрати всьо зараз, най я ще за життя господарю на своїм.

ГАФІЯ.

Та що там єще говорити про смерть чюсь. Може він ще і нас пережить?

ІЛЬКО.

Томуж і я хочу бути раз паном на своїм, ожени ся, як менї серце каже і жити, як душа бажає. Я не буду більше єго поштуркачом! Ідіть таки зараз за ним і розкажіть єму все — так буде найліпше для нас всіх.

ГАФІЯ.

Ой, до чого то дійшло! Та може би зачекати на ліпший час? Дедько тепер страх який розлучений.

ІЛЬКО

(люто).

І я розіждений як скажений вовк! Ви єще мене всі не знаєте. Як се не змінить ся, то буде нещастє! Побачите, що буде нещастє! Най він тільки ще раз пустить ся до мене з кулаком: я не буду зважав, що то дедько!

ГАФІЯ.

Та цить! Падоньку мій, щож менї тут робити? Таж то твій дедько рідненький, не хто...

ІЛЬКО.

Мовчїть вже раз і ви, мамо, не навчайте мене! Я вже свій розум маю. Не хочете ви сказати єму, то я сам скажу. От, добре, що надходить! Але як з тим гірше вийде, то ва ша буде в тім вина.

ГАФІЯ

(оговорюючи і випихуючи єго лєгїдно).

Ну, ну, я вже сама скажу, а ти іди звідси, аби ще не прийшло, борони Боже, до якого калїцтва. (Ілько відходить до хати і в слїдуєній яві заглядає через вікно).

ЯВА 7.

ГАФІЯ. МОЙСЕЙ.

МОЙСЕЙ.

(хмарний).

Щож, є вже вечера?

ГАФІЯ.

Зараз буде, вже кулєша засипана! Ко бисьмо бодай зїли на здоровлє. Най буде вже раз згода. Він рад би погодити ся. Він не такий злий, за якого ти єго мавш. От молодий таї буйний єще, але у него добре серце...

МОЙСЕЙ.

Добре серце? у кого? у него? Він пориває ся з кулаком на дедьку, тручає мною, гірш який наймитом. (Крізь слюзи). Се така честь

для мого сивого волося! Се дяка від дитини за працю цілого мого життя?

ГАФІЯ.

То стало ся венароком, з пересердя. Прости єму, він тебе перепросить, як сам скажеш. Він тепер вже инший став, від коли учить ся. Ти єго не пізнає.

МОЙСЕЙ.

Хто знає, куди він там ходить! А на щож грошей стїлько видає?

ГАФІЯ.

То не на зле, ні! Він менї признав ся... Він любить учительку, а там до неї заходить той... Кость Загайчук. А він купує їй ріжні дарунки, бо хоче єї відбити Костєви та сам ожени ся з нею.

МОЙСЕЙ

(здивовано).

Хто? Він з учителькою? Чи ти здурїла, жінко? Таї ти єму мати? Слухавш таких єго небилїць, та єще приходиш з тим до мене? Ти єго сама у пропасть пхавш.

(Дальше буде).

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

о цінах збіжа продуктів у Львові

від 5. до 11. марца 1906:

	за 50 клг.
Пшениця	7-95—8-10 К
Жито	5-75—5-95 К
Ячмінь броварняний	6-40—6-70 К
Ячмінь на пашу	6-00—6-30 К
Овес	6-45—6-60 К
Горох до варєня	8-50—9-50 К
Горох на пашу	6-80—7-25 К
Бобик	6-35—6-70 К
Лєнча	8-75—9-50 К
Конюшина червона	50-00—60-00 К
Конюшина біла	52-50—60-00 К
Конюшина шведска	68-00—78-00 К
Тимотка	19-00—25-50 К
Рїпак зимовий	12-50—12-80 К
Насїє льяне	11-00—11-35 К
Насїє конопл.	9-25—9-50 К
Хмїль	42-50—57-50 К

„Горбан“

музична бібліотєка

видає

Українська Накладня

Львів, Вронєвська 8.

Катальог даром і оплатно.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. марца 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне В недїлі і сьвята 2^а представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлєне. Білєти вчасїйше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.

Свї до свого!

Др. ВЕЛИЧКО ГРИГОРИЙ

Заведєне насїнно-огородничє.

Росада ярин, цвїтів, трускавок ітп. Ерфуртскї насїня ярин, господарскї, цвїтів і т. д.

Цибульки цвїтів, рожї, корчі овочєві, дєрева і т. д.

Львв, ул. Кампана ч. 9.

Просить ся о скорї замовлєня, щоби можна скорїше приготувити висилку.